

Årsrapport 2022

Reindriftens utviklingsfond (RUF)

Rapport nr. 23/3-9

15.03.2023

Rapport: Reindriftens utviklingsfond (RUF) – Årsrapport 2022

Avdeling: Reindrift

Dato: 15.03.2023

Ansvarlig: Seksjon tilskudd rein

Andre bidragsytere: Seksjon virksomhetsstyring, Seksjon økonomi og dokumententer

Rapport-nr.: 23/3-9

Forsidebilde: Colourbox

Innholdsfortegnelse

1 Leders beretning	2
2 Introduksjon til virksomheten og nøkkeltall	4
2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget	4
2.1.1 Styremedlemmer	4
2.1.2 Føringer for fondet	4
2.2 Nøkkeltall	5
3 Årets aktiviteter og resultater	6
3.1 Tildelingsramme og vedtatte tildelinger	6
3.2 Utgifter	8
3.3 Tilbakeførte tildelinger og omdisponerte midler	9
3.4 Fondets ansvar	10
3.5 Vurdering av ordningene	11
3.5.1 Fordeling av fondsmidlene	11
3.5.2 Avtalepartenes avsetninger	12
3.5.3 Fondsstyrets avsetninger	21
4 Styring og kontroll	26
4.1 Overordnet tilstandsvurdering av styring og kontroll	26
4.2 Måloppnåelse	26
4.3 Effektiv ressursbruk	26
4.4 Overholdelse av lover og regler	26
4.5 Internkontroll og oppfølging av prosjekter	27
4.6 Relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon	27
5 Vurdering av fremtidsutsikter	28
5.1 Avtalepartenes avsetninger	28
5.2 Fondsstyrets avsetninger	28
5.3 Fondets økonomi	28
6 Årsregnskap	29
6.1 Ledelseskomentar til årsregnskapet	29
6.1.1 Formål	29
6.1.2 Bekreftelse	29
6.1.3 Vurdering av vesentlige forhold	29
6.1.4 Prinsippnote til årsregnskapet	31
6.2 Oppstilling av bevilgningsrapportering	32
6.3 Fondsregnskap med noter	33

1 Leders beretning

Landbruksdirektoratet rapporterer Reindriftens utviklingsfonds aktivitet i løpet av året til Landbruks- og matdepartementet. Årsrapporten inneholder resultater, vurderinger og regnskap sammenholdt med tidligere års regnskap.

I 2022, som i 2020, har reindriftsnæringen vært rammet av beitekrise. Den mest merkbare effekten for fondet er at 50 prosent av utgiftene i 2022 gjelder utbetalinger i forbindelse med krisen.

I 2022 har RUF-styret behandlet 104 saker. Dette er 21 flere saker enn i 2021. For 2022 utgjorde midlene til fondsstyrets disposisjon 7,5 mill. kroner, det vil si en økning på 2,5 mill. kroner fra 2021 (5,0 mill. kroner). Dette er positivt og har særlig betydning i forhold til fondets evne til å finansiere tiltak innenfor reindriftsanlegg, forskning og utvikling, tap av rein i ulykker samt juridisk og annen bistand i forbindelse med saker som gjelder vern av reindriftens beitearealer.

Status per 31. desember 2022 vurderes overordnet som svekket fra 31. desember 2021. Bakgrunnen for dette er både et negativt resultat i 2022, og at 99 prosent av egenkapitalen er bundet i fondets ansvar per 31. desember 2022. Variasjon i utbetalingstidspunkt mellom år for enkelte av ordningene på fondet påvirker både resultat, egenkapital og ansvar, slik at det er hensiktsmessig å vurdere økonomien på fondet i et lengre tidsperspektiv og ikke kun for siste år isolert. Hovedårsaken til at en så høy andel som 99 prosent av fondets egenkapital er bundet i fondets ansvar per 31. desember 2022 er at henholdsvis 10,0 mill. kroner av egenkapitalen er vedtatt brukt i forbindelse med beitekrisen 2020 og 13,2 mill. kroner av egenkapitalen er vedtatt brukt i forbindelse med beitekrisen 2022.

Per 31. desember 2022 er ansvaret/restsaldoen for beredskapsfondet 9,6 mill. kroner (se tabell 7). Disse midlene er ikke bundet i gitte tildelinger eller planlagte fremtidige aktiviteter og vil være disponible ved en eventuell fremtidig beitekrise, eller avtalepartene kan bestemme at de skal tilbakeføres til egenkapitalen eller omdisponeres til andre ordninger ved behov. Dette betyr at den høye andelen av fondets egenkapital som er bundet i ansvar ikke er så kritisk som den kan fremstå.

Vi vil fremheve at Markedsutvalget for reinkjøtt, etter to års begrenset aktivitet som følge av Covid-19, har deltatt på landsmøtet til Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) i Mo i Rana i juni. I desember arrangerte Markedsutvalget en dag for ungdomslaget til NRL hvor de blant annet fikk møte Landbruks- og matminister Sandra Borch, samt besøke Matprat hvor temaet var markedsinnsikt for reinkjøtt. Vi vil også trekke frem at HMS-tjenesten i reindriften i regi av Norsk Landbruksrådgiving er godt etablert, at det var rom for å tildele 2,6 mill. kroner til reindriftsanlegg (2021: 1,0 mill. kroner) og at det var mulig å tildele midler til tap av rein i forgiftningssaken på Herøy i Nordland. I tillegg bemerker vi at Covid-19 har vist oss at det fungerer godt å avvikle RUF-møter digitalt.

Til slutt vil vi takke det avtroppede RUF-styret for et godt samarbeid – sekretariatet og styret har fungert godt sammen også i 2022. Samtidig vil vi ønske det nye styret velkommen. Vi ser frem til et godt samarbeid i årene fremover!

Oslo/Alta, 15. mars 2023

A handwritten signature in black ink, reading "Jørn Rolfsen". The signature is written in a cursive style with a large initial 'J'.

Jørn Rolfsen
Administrerende direktør
Landbruksdirektoratet

2 Introduksjon til virksomheten og nøkkeltall

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

Ifølge forskrift for Reindriftens Utviklingsfond § 1-1 skal Reindriftens utviklingsfond (RUF) gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til å utvikle reindriftsnæringen i samsvar med de reindriftspolitiske mål.

RUF er en av de største postene i reindrifftsavtalen mellom Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) og Staten ved Landbruks- og matdepartementet (LMD). Formål, økonomiske rammer og virkeområde for RUF fastsettes av Landbruks- og matdepartementet i årlige forskrifter med hjemmel i Stortingets vedtak om reindrifftsavtalen og det årlige statsbudsjettet.

2.1.1 Styremedlemmer

Styret for Reindriftens utviklingsfond består av fire medlemmer. Landbruks- og matdepartementet utpeker leder for styret og i tillegg ett medlem og ett varamedlem. Norske Reindriftssamers Landsforbund utpeker to medlemmer og to varamedlemmer. Siste oppnevning gjaldt for perioden 01.04.2018-31.12.2021, og var prolongert t.o.m. 31.12.2022. For denne perioden har styret hatt følgende sammensetning:

- ✓ Lodve Solholm, tidligere fylkesmann i Møre og Romsdal, nå pensjonist – leder.
- ✓ Marthe Birgitte Bay Haugen, seniorrådgiver, Oslo – medlem.
- ✓ Marit Elisabeth Hætta Gaup, reineier, Kautokeino – medlem.
- ✓ Tom Kristian Lifjell, reineier, Mo i Rana – medlem.
- ✓ Nils Øyvind Bergset, avdelingsdirektør, Oslo – varamedlem for Bay Haugen.
- ✓ Berit Marie E. Eira, reineier, Kautokeino – varamedlem for Lifjell.
- ✓ Leif Anders Somby, reineier, Karasjok – varamedlem for Hætta Gaup.

Fondsstyret disponerer en fastsatt andel av Reindriftens utviklingsfonds totale bevilgning. Landbruksdirektoratet er sekretariat for Reindriftens utviklingsfond.

2.1.2 Føringer for fondet

Landbruksdirektoratet har i 2022 fått mål, krav og føringer for fondet gjennom:

- ✓ Tildelingsbrev av 15. februar 2022.
- ✓ Brev av 18. mars 2022 om beredskapsfondet.
- ✓ Supplerende tildelingsbrev av 11. april 2022.
- ✓ Supplerende tildelingsbrev av 4. juli 2022.

2.2 Nøkkeltall

Tabellen under viser nøkkeltall for fondet og for reindriftsnæringen de tre siste årene.

Tabell 1. Nøkkeltall for de tre siste årene.

År	2020	2021	2022
Tildeling over Reindriftsavtalen (kroner)	36 600 000	42 400 000	55 500 000
Overføringer (kroner)	350 000	6 393 000	4 506 000
Tilleggsbevilgninger (kroner)	30 000 000	0	30 000 000
Antall styremøter	11	8	9
Antall saker behandlet i styremøter	66	83	104
Resultat (kroner)	-13 098 166	13 120 737	-4 839 118
Egenkapital (kroner)	34 999 096	48 119 833	43 280 716
Ansvar (kroner)	25 292 177	35 766 678	42 648 024
Ansvar (andel av egenkapital)	72 %	74 %	99 %
Reintall per 31.03. ¹	216 346	216 208	217 809
Antall siidaandeler per 31.03. ¹	535	539	540
Antall reinlag per 31.03. ¹	4	4	4
Antall personer i siidaandelene per 31.03. ¹	3 329	3 300	3 278
Antall sommersiidaer per 31.03. ¹	95	99	99
Totalt antall slaktedyr per 31.03. ¹	76 061	56 184	70 533

¹ Kilde Ressursregnskap for reindriftsnæringen. Tall per 31. mars for driftsåret som starter 1. april og avsluttes 31. mars. Totalt antall slaktedyr er summen av dyr slaktet ved slakterier, slakt til privat salg og slakt til eget forbruk i driftsåret.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Tildelingsramme og vedtatte tildelinger

Tabellen under viser tildelingsrammen for fondet de tre siste årene. For 2022 var rammen 103,1 mill. kroner, mens den for 2021 var 46,6 mill. kroner. Den økte rammen for 2022 har blant annet sammenheng med at Stortinget vedtok en ekstraordinær bevilgning på 30,0 mill. kroner i forbindelse med beitekrisen dette året.

Tabell 2. Tildelingsramme for de tre siste årene.

Tildelingsramme	2020	2021	2022
Vedtatt tildelingsramme	36 600 000	42 400 000	55 500 000
Overføringer til fondet	350 000	6 393 000	4 506 000
<i>Fra kapittel 1151 post 75</i>	0	5 655 000	4 107 000
<i>Fra kapittel 1151 post 79</i>	350 000	738 000	399 000
Øvrige midler	42 670 000	-2 233 000	43 089 000
<i>Tilleggsbevilgninger</i>	30 000 000	0	30 000 000
<i>Bruk av fondets egenkapital</i>	12 670 000	-2 233 000	13 089 000
Sum tildelingsramme	79 620 000	46 560 000	103 095 000

Hele tildelingsrammen på 103,1 mill. kroner er brukt. De største postene er beredskapsfondet (50,9 mill. kroner), Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping, heretter kalt utviklingsprogrammet (8,2 mill. kroner) og reinpramming (5,5 mill. kroner). Oversikt over vedtatte tildelinger er vist i tabell 3.

Tabell 3. Vedtatte tildelinger de tre siste årene.

Vedtatte tildelinger	2020	2021	2022
Avtalepartenes avsetninger	74 470 000	41 610 000	95 620 000
Konfliktforebyggende tiltak	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Utviklingsprogrammet	8 200 000	8 200 000	8 200 000
Fagbrevordningen	2 500 000	3 000 000	3 500 000
Markedstiltak	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Tiltak konvensjonsbeiter ²	3 200 000	3 460 000	3 840 000
Reinpramming	4 500 000	4 700 000	5 500 000
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	2 970 000	1 930 000	3 000 000
Reindriften arealbrukskart	0	0	500 000
Fjerning av gammelt gjerdemateriell	800 000	0	0
Optisk lengdemåling av rein	1 000 000	500 000	500 000
Beredskapsfond ³	41 000 000	3 000 000	50 900 000
Møtekostnader beredskapsutvalg	0	250 000	250 000
Etablering HMS-tjeneste i reindriften	1 000 000	2 000 000	2 000 000
Utvikling av register for reinmerker	0	1 500 000	0
Veiledningsmaterieell for reindriftsnæringen	0	1 600 000	0
Beredskapsseminar for reindriftsnæringen	0	400 000	0
Rådgivningstjeneste i arealsaker	0	500 000	3 000 000
Pilotprosjekt helsetjeneste for rein	0	0	2 000 000
Arbeidstidsundersøkelse	0	200 000	0
Tiltak som sikrer rekruttering og generasjonsoverganger	0	400 000	0
Strategier og tiltak for klimatilpasning i reindriften	0	200 000	0
Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige ⁴	0	470 000	1 530 000
Prosjekt mot hets og rasisme	0	0	800 000
Saksbehandlingssystem og nye nettsider NRL	0	0	500 000
Utredning mekling ⁵	0	0	300 000
Fraktilskudd	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Tilskudd til rapportering	300 000	300 000	300 000
Fondsstyrets avsetninger	4 098 840	4 950 000	7 475 000
Forskning og utvikling	500 000	515 000	600 000
Kvinnerettede tiltak	600 000	170 000	100 000
Feltbarnehager	80 000	60 000	60 000
Transport	139 000	598 000	875 000
Reindriftnlegg	1 518 000	1 036 000	2 260 000
Refusjon kursutgifter	50 000	70 000	90 000
Administrasjon RUF-styret	60 000	100 000	100 000
Økonomisk utvalg	360 000	400 000	400 000
Tap av rein	141 000	0	1 830 000
Juridisk bistand	182 000	513 000	170 000
Diverse ⁶	400 000	1 488 000	990 000
Sum vedtatte tildelinger	78 568 840	46 560 000	103 095 000

² Tiltak konvensjonsbeiter: 4,1 mill. kroner avsatt i avtalen 2021/2022, fordelt med 0,26 mill. kroner i 2021 og 3,84 mill. kroner i 2022.

³ Beredskapsfond: 4,5 mill. kroner avsatt i avtalen 2021/2022, vedtatt bruk av 13,2 mill. kroner av fondets egenkapitel, 30,0 mill. kroner gitt i tilleggsbevilgning og 3,2 mill. kroner av mindreforbruk fra 2021 på kapittel 1151 postene 75 og 79 overført til beredskapsfondet.

⁴ Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige: avsatt 2,0 mill. kroner i avtalen 2021/2022 fordelt med 0,47 mill. kroner i 2021 og 1,53 mill. kroner i 2022.

⁵ Utredning mekling: avsatt 0,3 mill. kroner i avtalen 2022/2023 fordelt med 0,3 mill. kroner i 2022 og 0 kroner i 2023.

⁶ Diverse 2022: evaluering av reinbeitedistrikt (807 500 kroner), tilskudd til salgstillhenger (142 000 kroner) og tilskudd til flåte for frakt av rein (41 385 kroner). Merforbruket på 885 kroner er en del av de tilbakeførte midlene på posten diverse, se kapittel 3.3.

3.2 Utgifter

Utgiftene i 2022 utgjør 95,7 mill. kroner, og gjelder utbetalinger av vedtatte tildelinger fra 2022 og tidligere år. De største postene er beredskapsfondet (47,8 mill. kroner), utviklingsprogrammet (7,1 mill. kroner) og reinpramming (5,6 mill. kroner). Utbetalingene fra beredskapsfondet gjelder beitekrisen 2022.

Tabell 4. Utgifter de tre siste årene.

Utgifter	2020	2021	2022
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	76 640 215	32 691 013	88 939 771
Konfliktforebyggende tiltak	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Utviklingsprogrammet	9 700 000	7 500 000	7 100 000
Fagbrevordningen	2 500 000	3 000 000	3 500 000
Markedstiltak	6 078 650	4 286 644	4 285 104
Tiltak konvensjonsbeiter	2 720 000	3 978 019	3 182 700
Reinpramming	4 739 960	4 846 522	5 628 622
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	2 544 524	1 030 000	1 481 160
Reindriften arealbrukskart	33 992	81 689	525 065
Infrastrukturtiltak for økt slaktning av rein	425 500	0	425 500
Fjerning av gammelt gjerdemateriell	331 720	120 800	162 987
Reindriftsfaglig medvirkning	60 000	0	75 571
Optisk lengdemåling av rein	634 500	1 000 000	541 626
Beredskapsfond	41 579 812	1 517 697	47 813 474
Møtekostnader beredskapsutvalg	0	136 295	66 345
Utarbeidelse av distriktsplaner i Nordland og Troms	97 463	0	0
HMS-tjeneste i reindriften	1 000 000	1 000 000	2 000 000
Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige	0	307 338	161 413
Trollheimensaken	0	0	348 328
Veiledningsmaterieell for reindriftnæringen	0	566 099	767 519
Arbeidstidsundersøkelse	0	200 000	0
Tiltak som sikrer rekruttering og generasjonsoverg.	0	400 000	0
Rådgivningstjeneste i arealsaker	0	0	3 500 000
Helsetjeneste for rein	0	0	2 000 000
Strategier og tiltak for klimatilpasning	0	0	200 000
Etablering saksbehandlingssystem og nye nettsider NRL	0	0	205 291
Utvikling register for reinmerker	0	0	1 500 000
Utredning mekling	0	0	250 363
Fraktilskudd	2 386 590	1 086 540	1 545 680
Tilskudd til rapportering	307 504	133 372	173 024
<i>Fondsstyrets avsetninger</i>	4 027 144	3 350 797	6 808 533
Forskning og utvikling	1 165 815	0	237 249
Kvinnerettede tiltak	758 440	275 672	69 973
Feltbarnehager	31 000	49 800	41 000
Transport	138 861	354 812	518 904
Reindriftnlegg	685 450	976 786	2 656 289
Refusjon kursutgifter	48 807	64 032	70 439
Administrasjon RUF-styret	51 772	60 658	55 908
Økonomisk utvalg	367 159	375 799	401 475
Tap av rein	140 590	0	1 828 367
Juridisk bistand	233 000	512 750	219 150
Diverse ⁷	406 250	680 488	709 780
Sum utgifter	80 667 359	36 041 809	95 748 304

⁷ Diverse 2022: evaluering av reinbeitedistrikt (403 750 kroner), ressurs- og rådgivningstjenester (100 000 kroner), salgshenger (71 000 kroner), leter for frakt av rein (56 600 kroner), beitegransking (47 500 kroner), flåte for frakt av rein (20 693 kroner) og rydding flyttelei (10 237 kroner).

3.3 Tilbakeførte tildelinger og omdisponerte midler

Tabellen under gir en oversikt over tilbakeførte tildelinger, som i 2022 utgjør til sammen 0,8 mill. kroner. Med tilbakeførte tildelinger menes vedtatte tildelinger som av ulike årsaker er tilbakeført til fondet. De største postene når det gjelder tilbakeførte tildelinger er lærings- og omsorgsbaserte tjenester (0,5 mill. kroner) og diverse (0,1 mill. kroner).

Tabell 5. Tilbakeførte tildelinger de tre siste årene.

Tilbakeførte tildelinger	2020	2021	2022
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	80 250	131 500	543 840
Infrastrukturiltak for økt slakting	80 250	131 500	0
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	0	0	543 840
<i>Fondsstyrets avsetninger</i>	434 184	269 858	229 841
Forskning og utvikling	168 185	20 000	34 751
Kvinnerettede tiltak ⁸	60 551	50 915	2 755
Reindriftsanlegg ⁸	87	8 703	4 829
Refusjon kursutgifter ⁸	9 443	5 968	19 561
Administrasjon RUF-styret ⁸	8 228	39 343	44 092
Økonomisk utvalg ⁸	-7 159	24 201	-1 475
Feltbarnehager ⁸	52 000	19 200	19 000
Transport av rein ⁸	139	654	1 230
Tap av rein ⁸	410	0	1 633
Juridisk bistand ⁸	104 000	250	1 850
Diverse ⁹	38 300	100 625	101 615
Sum tilbakeførte tildelinger	514 434	401 358	773 681

Tabellen under gir en oversikt over omdisponerte midler. I 2022 er henholdsvis 2,0 mill. kroner fra fjerning av gammelt gjerdemateriell, 1,6 mill. kroner fra lærings- og omsorgsbaserte tjenester, 0,3 mill. kroner fra forprosjekt metoder for telling og 0,05 mill. kroner fra prosjektet distriktsplaner Nordland og Troms, til sammen 3,97 mill. kroner, omdisponert til beredskapsfondet.

Tabell 6. Omdisponerte midler de tre siste årene.

Omdisponerte midler	2020	2021	2022
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	0	0	0
Klassifiseringssystem for reinkjøtt	-348 819	0	0
Optisk lengdemåling av rein	348 819	0	0
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	0	0	-1 633 146
Distriktsplaner Nordland og Troms	0	0	-52 537
Forprosjekt metoder for reintelling	0	0	-287 597
Fjerning av gammelt gjerdemateriell	0	0	-2 000 000
Beredskapsfond	0	0	3 973 280
Sum omdisponerte midler	0	0	0

⁸ Gjelder tilbakeførsel av ubenyttede midler avsatt i tildelingsbudsjett 2022.

⁹ Gjelder merforbruk i forhold til midler avsatt i tildelingsbudsjett 2022 (-885 kroner) og ubenyttede midler til bokprosjekt (102 500 kroner).

3.4 Fondets ansvar

Tabellen under gir en oversikt over fondets ansvar per 31. desember. Med ansvar menes generelt det som er vedtatt, men foreløpig ikke utbetalt, tilbakeført eller omdisponert på de ulike ordningene¹⁰. Per 31. desember 2022 utgjør fondets ansvar 42,6 mill. kroner, det vil si 99 prosent av fondets egenkapital (31. desember 2021: 35,8 mill. kroner, 74 prosent av fondets egenkapital).

Tabell 7. Ansvar per 31. desember de tre siste årene.

Ansvar	2020	2021	2022
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	<i>19 123 816</i>	<i>28 268 972</i>	<i>34 713 693</i>
Utviklingsprogrammet	7 450 000	8 150 000	9 250 000
Markedstiltak	2 309 034	3 022 391	3 737 287
Tiltak konvensjonsbeiter	522 311	4 293	661 593
Reinpramming	852	211 999	391 708
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	733 146	1 633 146	975 000
Reindriftens arealbrukskart	241 507	159 819	134 754
Infrastrukturiltak for økt slakting av rein	557 000	425 500	0
Forprosjekt knyttet til metoder for reintelling	287 597	287 597	0
Fjerning av gammelt gjerdemateriell	3 571 446	3 450 646	1 287 659
Reindriftsfaglig medvirkning	244 637	244 637	169 066
Trollheimensaken	600 000	600 000	251 672
Tilrettelegging distriktsplaner Nordland og Troms	52 537	52 537	0
Optisk lengdemåling av rein	1 254 119	754 119	712 493
Beredskapsfond	1 106 835	2 589 137	9 648 944
Møtekostnader beredskapsutvalg	0	113 706	297 361
Etablering av HMS-tjeneste i reindriften	0	1 000 000	1 000 000
Utvikling av register for reinmerker	0	1 500 000	0
Veiledningsmaterieell for reindriftsnæringen	0	1 033 901	266 382
Beredskapsseminar for reindriftsnæringen	0	400 000	400 000
Rådgivningstjeneste i arealsaker	0	500 000	0
Strategier og tiltak for klimatilpasning i reindriften	0	200 000	0
Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige	0	162 663	1 531 250
Saksbehandlingssystem og nye nettsider NRL	0	0	294 709
Prosjekt mot hets og rasisme	0	0	800 000
Utredning mekling	0	0	49 637
Fraktilskudd	186 920	1 600 380	2 554 700
Tilskudd til rapportering	5 876	172 504	299 480
<i>Fondsstyrets avsetninger</i>	<i>6 168 361</i>	<i>7 497 706</i>	<i>7 934 332</i>
Forskning og utvikling	517 000	1 012 000	1 340 000
Kvinnerettede tiltak	435 021	278 434	305 706
Feltbarnehager	9 000	0	0
Transport	0	242 534	597 400
Gjeterhytter	112 500	112 500	112 500
Reindriftsanlegg	4 151 890	4 202 401	3 801 283
Juridisk bistand	104 000	104 000	53 000
Diverse ¹¹	838 950	1 545 837	1 724 443
Sum ansvar	25 292 177	35 766 678	42 648 024
Egenkapital	34 999 096	48 119 833	43 280 716
Ansvar andel av egenkapital	72 %	74 %	99 %

¹⁰Når det gjelder reinpramming, er innbetalt prammeavgift en del av det som er tildelt/avsatt. For denne ordningen inngår derfor innbetalt prammeavgift i beregningen av ansvar.

¹¹Diverse 2022: ressurs- og rådgivningstjenester Ovddos AS (600 000 kroner), evaluering av reinbeitedistrikt (403 750 kroner) droneprosjekt (276 000 kroner), genanalyser (180 000 kroner), planfaglig ressurs Snåsa kommune (100 000 kroner), salgshenger (71 000 kroner), bok om kvinner i reindriften (35 000 kroner), dokumentasjon av reindriften tidligere bruk av distriktene i Troms (23 000 kroner), flåte for frakt av rein (20 693 kroner) og bok om naturressursnæring (15 000 kroner).

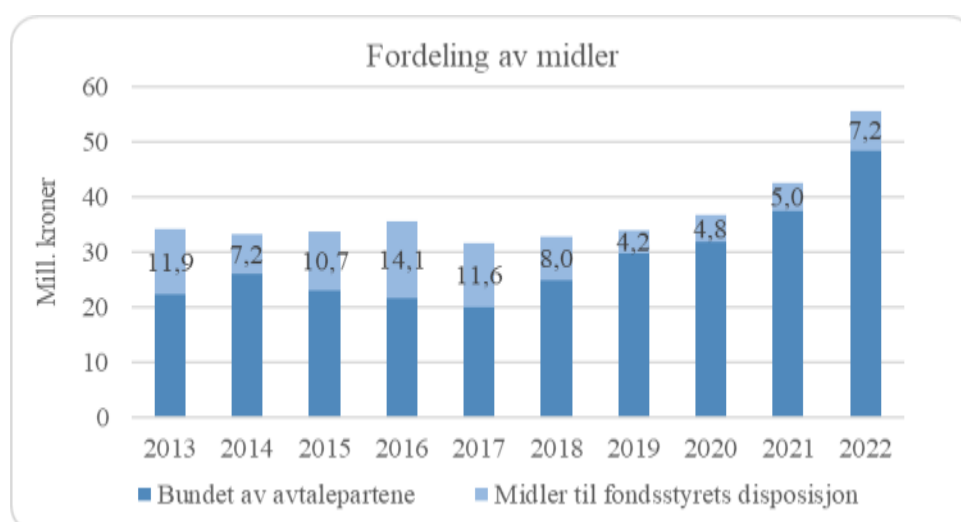
3.5 Vurdering av ordningene

Grunnlag for vurderingene er den økonomiske situasjonen per 31. desember 2022 og utviklingen i den siste tiårsperioden. Innledningsvis ser vi på fordelingen av midler mellom avtalepartenes avsetninger og midler til fondsstyrets disposisjon. Deretter ser vi nærmere på ordninger som sorterer under henholdsvis avtalepartenes og fondsstyrets avsetninger.

Ordninger som det er vedtatt tildelinger til i tre år eller mer i løpet av den siste tiårsperioden, samt nye ordninger i 2022 omtales nærmere. Hovedforkus her er generell informasjon om den enkelte ordning, herunder formål, hvem som administrerer den, hvem som kan søke og det viktigste som har skjedd i 2022.

3.5.1 Fordeling av fondsmidlene

Figuren under viser utviklingen når det gjelder fordeling av fondsmidlene over reindriftsavtalen i den siste tiårsperioden.

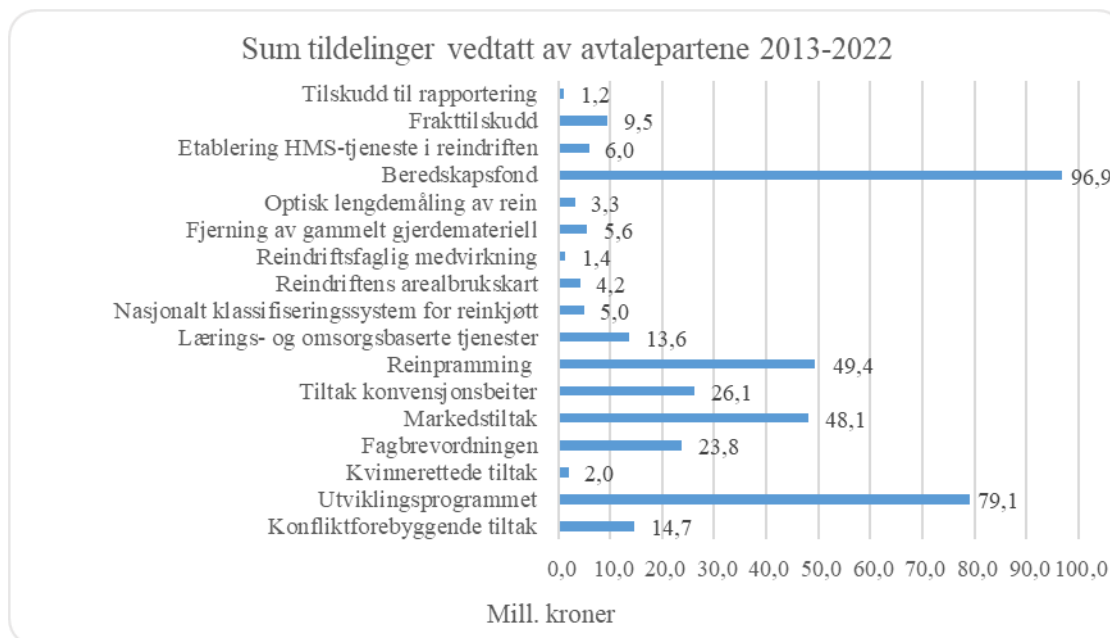

Figur 1. Fordeling av fondsmidler over reindriftsavtalen den siste tiårsperioden.

Det fremgår av figuren at beløp og andel av fondsmidlene til styrets disposisjon har variert i perioden, og at andelen er betydelig redusert fra toppåret 2016 med 14,1 mill. kroner (39 prosent) til 4,23 mill. kroner (12 prosent) i 2019. Fra 2019 til 2022 økte avsetningen til fondsstyrets disposisjon fra 4,23 mill. kroner til 7,15 mill. kroner, men andelen i 2022 var fortsatt ikke høyere enn 13 prosent av den totale avsetningen.

3.5.2 Avtalepartenes avsetninger

Figuren under viser en oversikt over tildelinger som sorterer under avtalepartenes avsetninger i den siste tiårsperioden. Vi gjør oppmerksom på at kun ordninger som det er vedtatt tildelinger til i tre år eller mer i løpet av den siste tiårsperioden er med.

Figur 2. Sum tildelinger vedtatt av avtalepartene i den siste tiårsperioden.

Det går frem av figuren at beredskapsfond er den ordningen som det er avsatt mest til i løpet av den siste tiårsperioden (96,9 mill. kroner). Ordningen kom inn på fondet i 2019 og den totale avsetningen omfatter avsetningene over reindriftsavtalen, tilleggsbevilgninger, overføringer og bruk av fondets egenkapital i forbindelse med beitekrisene i 2020 og 2022. Etter beredskapsfondet følger utviklingsprogrammet (79,1 mill. kroner). Avtalepartene har også avsatt betydelige midler til reinpramming (49,4 mill. kroner) og markedstiltak (48,1 mill. kroner).

3.5.2.1 Konfliktforebyggende tiltak

Formålet med tilskudd til konfliktforebyggende tiltak er å redusere konflikter mellom reindrift og jordbruk, i tillegg til konflikter mellom reindrift og andre berørte parter. Det er Statsforvalteren i Trøndelag som administrerer ordningen. Landbruks- og matdepartementet er klageorgan.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er reindriften ved reinbeitedistrikt eller siida på den ene siden og enten øvrig landbruk eller annen berørt part på den andre siden. Det er et vilkår for tilskudd at partene er enige om det aktuelle tiltaket.

Primært gis tilskudd til bygging av gjerder som verner innmarksareal, kulturbeite, plantefelt og bebygde områder. Under spesielle forhold kan det gis tilskudd til andre tiltak som virker konfliktdepende. Det er blant annet gitt tilskudd til prosjekter knyttet til økt dialog mellom partene. Statsforvalteren i Trøndelag rapporterer om et økende behov for konfliktforebyggende tiltak, særlig for å unngå konflikter knyttet til rein på innmark.

I 2022 er det innvilget tilskudd til 13 ulike tiltak. Samlet vedtakssum for disse tiltakene er 4,3 mill. kroner, inklusive 0,1 mill. kroner til statsforvalteren for administrasjon av ordningen. Forbruket av midler i 2022 er en klar økning i forhold til 2021, der det totalt ble innvilget 1,4 mill. kroner fordelt mellom fem ulike tiltak. Statsforvalteren antar at endringer i forskriften for tilskudd til konfliktforebyggende tiltak som trådte i kraft 1. juli 2022 har bidratt til økt interesse for ordningen. Samtidig erfarer statsforvalteren at det fortsatt tar lang tid å få på plass avtaler mellom reindriften og berørte grunneiere om oppføring av gjerder rundt innmark, og det er derfor fremdeles forholdsvis få søknader om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak sett opp mot behovet for tiltak.

3.5.2.2 *Utviklingsprogrammet*

Programmet som nå heter Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping, ble etablert under navnet Verdiskapingsprogrammet for reindrift. Formålet med reindriftssiden av ordningen er å oppnå en større verdiskaping innen produksjon, kommersialisering og salg av reinkjøtt samt biprodukter fra rein. Innovasjon Norge administrerer ordningen, og i de årlige bevilgningene inngår midler til administrasjon.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er:

- ✓ Foredlingsbedrifter eid av reineiere med hovedmål å utvikle matspesialiteter basert på reinkjøtt.
- ✓ Reineiere som samarbeider med foredlingsbedrifter der råvarene går til produksjon av matspesialiteter.
- ✓ Foredlingsbedrifter og forpliktende produsentsammenslutninger med hovedmål å utvikle matspesialiteter basert på reinkjøtt.
- ✓ Reineiere som ønsker å starte eller utvikle virksomhet knyttet til bruk av reinens biprodukter.
- ✓ Reineiere som ønsker å starte eller utvikle virksomhet knyttet til reiseliv hvor mat er sentralt.

Utgangspunktet er at finansieringen skal komme reindriftsutøverne til gode. Det betyr at støtte til videreforedlingsbedrifter skal ha en økonomisk effekt for reindriften enten i form av økt pris eller økt salgsvolum. I særskilte tilfeller kan det også gis støtte til nyetableringer.

I 2022 er det innvilget 0,8 mill. kroner i tilskudd fordelt mellom to prosjekter. Det ene prosjektet gjelder utvikling av slakte- og avregningssystem for et slakteri. Det andre prosjektet gjelder kompetanseheving og besøksordning for bedrifter.

3.5.2.3 *Fagbrevordningen*

Formålet med fagbrevordningen er å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere i reindrift, samt videreutdanne lærebedrifter med sikte på å oppnå fagbrev og kompetansebevis etter fagopplæringsloven. Ordningen administreres av Opplæringskontoret i reindrift og duodji (OKRD), som er lokalisert i Kautokeino. Tildelingen brukes til å dekke lønnstilskudd for lærlinger i reindriftsfaget, samt en andel av lønnskostnadene og de øvrige driftskostnadene til OKRD.

Det er mulig å søke om lærlingplass med lønnstilskudd. Lønnstilskudd innvilges for to år. Vilkårene for lønnstilskudd er:

- ✓ Lærlingen eier rein i eget merke.
- ✓ Lærlingen har bestått med karakter i programfag i Kunnskapsløftet.
- ✓ Lærlingeplasser skal fordeles likt mellom kvinner og menn.
- ✓ OKRD skal sikre en geografisk fordeling av lærlingetilskuddet.

Om det er flere søkere enn OKRD har budsjettert med, foretas en utvelgelse av kandidater, hvor det blant annet har betydning om lærlingen er leder av siidaandel, ektefelle/samboer eller barn av siidaandelsleder eller søsken eller barn av søsken til siidaandelsleder eller ungdom med praksis fra reinlagene. Det har også betydning hvor i landet lærlingen holder til og hvilket kjønn lærlingen har. Distrikter hvor det er behov for rekruttering prioriteres, det samme gjelder distrikter som ikke har hatt lærlinger tidligere eller som ikke har hatt lærlinger de siste årene. Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnenenes stilling i reindriften, prioriteres kvinner blant kommende lærlinger og instruktører. Det gis ikke lønnstilskudd til lærlinger som har annet heltidsyrke eller heltidsstudie ved siden av fagopplæringen i reindrift.

I 2022 var det 34 lærlinger i reindriftsfaget (9 kvinner og 25 menn), hvorav 19 med lønnstilskudd (6 kvinner og 13 menn). Til sammenligning var tilsvarende antall henholdsvis 24 og 18 i 2021.

3.5.2.4 *Markedstiltak*

Midlene til markedstiltak tildeles Markedsutvalget for reinkjøtt. Utvalget består av fem representanter fra henholdsvis NRL, Private reinslakteriers landsforbund (PRL) og LMD. Markedsutvalgets hovedoppgave er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal utvalget ta på seg formidling av markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget benytter Opplysningskontoret for egg og kjøtt/Matprat som strategisk samarbeidspartner for gjennomføring av valgte markedsaktiviteter.

Formålet med ordningen er å skape positiv oppmerksomhet og spre generell informasjon om reindriften og reinkjøtt i markedet.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Markedsutvalget styrer bruken av midlene.

I 2022 deltok Markedsutvalget for reinkjøtt på landsmøtet til Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) i Mo i Rana. I desember arrangerte Markedsutvalget en dag for ungdomsutvalget til NRL hvor de blant annet fikk møte Landbruks- og matminister Sandra Borch, samt besøke Matprat hvor temaet var markedsinnsikt for reinkjøtt. Matprat har gjennomført planlagte kampanjer i 2022 i forbindelse med Samefolkets dag, påske, høst og jul. For å møte behovet for økt kunnskap om reinkjøtt og reindrift, har Matprat også produsert nye filmer og faktaartikler om reindriften.

3.5.2.5 Tiltak konvensjonsbeiter

Ordningen gjelder tilskudd til utgifter ved fôring, flytting og andre nødvendige tiltak som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite. Tilskudd kan innvilges dersom reineiere er forhindret fra å bruke sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige, eller har merutgifter som følge av at de velger å benytte sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige.

Formålet med ordningen er å kompensere norske reineiere for merutgifter som skyldes at reinbeitekonvensjonen av 1972 mellom Norge og Sverige er opphevet og ikke erstattet av en ny konvensjon.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er reinbeitedistrikter, siidaer, siidaandeler og reineiere som er forhindret fra å bruke sine tradisjonelle beiteområder i Sverige. Dette gjelder reinbeitedistrikter som var omfattet av 1972-konvensjonen. Tabell 8 viser hvilke reinbeitedistrikter og hvor mange rein dette gjelder.

Tabell 8. Oversikt over berørte reinbeitedistrikter og antall rein tillatt på beite i Sverige etter 1972-konvensjonen.

Reinbeitedistrikt	Beiteområde i Sverige	Reintall tillatt på beite i Sverige
Helligskogen	Mauno	1 100
Hjertind/Altevatn	Jalkis Vuoskoaive	1 500
Gielas	Njuorojavre/Pätsajäkel	1 500
<i>Troms reinbeiteområde</i>		<i>4 100</i>
Byrkije	Meselefors	1 500
Saltfjellet	Storsund	1 500
Ildgruben	Ramsele	1 000
Balvatn	Älvsbyn	1 000
<i>Nordland reinbeiteområde</i>		<i>5 000</i>
Totalt		9 100

I 2022 er det utbetalt tilskudd til alle de sju aktuelle reinbeitedistriktene. Søknadsfristen for ordningen er 31. mars. Det varierer hvem som søker og får utbetalt tilskudd henholdsvis før og etter nyttår, slik at utbetalingene varierer noe mellom år.

3.5.2.6 Reinpramming

Ordningen med pramming av rein gjelder transport av rein med offentlig godkjent fartøy til og fra sommerbeiteområder i Nord-Troms og Finnmark. Ordningen administreres av Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Administrasjon av ordningen omfatter blant annet behandling av søknader om prammeplass, fastsettelse av seilingsplan og kontakt med transportør og siidaandelene som er tildelt prammeplass før og under transporten.

Formålet med ordningen er å regulere transporten av rein til og fra sommerbeiter i Nord-Troms og Finnmark.

De som kan søke om prammeplass er siidaandeler som i henhold til godkjente bruksregler har beiterett i Nord-Troms og Finnmark, og som har et faktisk og geografisk behov for pramming. Det må være nødvendig infrastruktur på opplastingssted som ivaretar dyrevelferden. Søknadsfristen er 15. januar for vårprammingen og 15. juni for høstprammingen.

Prammingen i 2022 ble gjennomført med utgangspunkt i avtale med leverandøren 2 Marine AS. Totalt antall prammedøgn for året var 34, fordelt mellom 16 døgn for vårprammingen og 18 døgn for høstprammingen.

De som blir tildelt pramme plass, må betale en prammeavgift på 30 kroner per rein som prammes. Prammeavgiften går til å dekke statsforvalterens administrasjon av ordningen og buffer for ekstra prammedøgn i forbindelse med dårlige værforhold og andre uforutsette forhold.

3.5.2.7 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester

Ordningen Lærings- og omsorgsbaserte tjenester («Ut på vidda») administreres av Statsforvalteren i Troms og Finnmark, og i de årlige tildelingene inngår midler til administrasjon.

Formålet med ordningen er å etablere en tilleggsnæring i reindriften som er lønnsom for reindriftsfamiliene. Videre er det et mål å etablere godt tilrettelagte tjenester som holder høy kvalitet og som etterspørres av kjøpere. I tillegg er det viktig at tilbudet gir personlig utvikling for brukerne gjennom læring, mestring og sosialt fellesskap, samt bidrar til økt forståelse og kunnskaper om reindriften, samisk kultur, historie og tradisjoner.

De som tidligere kunne søke om tilskudd etter denne ordningen var reindriftsutøvere i etablerings- og utviklingsfasen av Ut på vidda-tjenester. Da flere av tilbyderne er over etableringsfasen og utviklingen av tjenestene møter utfordringer med å få oppdrag, vedtok styret for Ut på vidda i 2022 å gjøre endringer i ordningen. Tilskuddet skal nå finansiere prosjektet «Reindriftsåret – de 8 årstider i reindriften». Prosjektet går ut på å invitere sju kommuner som er interessert i å motta Ut på vidda tjenester. Aktuelle kommuner velger skoler, som igjen velger hvilke klassetrinn de ønsker å gi et Ut på vidda-aktivitetstilbud. Tilskuddet skal dekke 70 prosent av kommunenes kostnader knyttet til tjenester levert og fakturert av godkjente tilbydere. Kommunens egenandel blir da 30 prosent. Det er opprettet kontakt med seks av de sju aktuelle kommunene og prosessen med å avtale og planlegge det videre samarbeidet er i gang. Kommunene det er opprettet kontakt med er Alta, Hammerfest, Lyngen, Grane, Trondheim og Oslo.

3.5.2.8 Reindriften arealbrukskart

Ordningen administreres av Landbruksdirektoratet. Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) forvalter reindriften kartene og kartene er tilrettelagt i innsynsløsningen Kilden.

Formålet med ordningen er å synliggjøre reindriften arealbruk i det offentlige kartgrunnlaget. Kartene skal være dynamiske og vise den til enhver tid gjeldende arealbruken. Reinbeitedistriktene skal selv sørge for ajourhold av kartdata, og statsforvalteren skal kvalitetssikre endringer før de publiseres. Kartene er ikke juridisk bindende.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Landbruksdirektoratet styrer bruken av disse midlene.

I 2022 er tjenesten videreutviklet med en ny teknisk funksjon «utenfor reinbeitedistrikt», det er utarbeidet ny informasjon og veiledning om reindriften arealbrukskart og arbeidet med en ny funksjon for inntegning av svensk arealbruk i Norge er igangsatt. I tillegg til dette er det

gjennomført opplæring av reinbeitedistriktene i Troms og Finnmark i bruk av ajourholdsløsning gjennom seks samlinger i Bardufoss, Tromsø, Tana og Jergul.

3.5.2.9 Nasjonalt klassifiseringssystem for reinkjøtt og lengdemåling av rein

I 2020 er saldo for prosjektet nasjonalt klassifiseringssystem omdisponert til lengdemåling, slik at hele den samlede saldoen er å finne under prosjektet lengdemåling. Ordningen driftes med grunnlag i avtale mellom Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) og Animalia.

Formålet med lengdemåling av rein er å oppnå en transparent klassifisering av reinkjøtt i alle reinslakteriene slik at systemet oppnår tillit i verdikjeden.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Avtalepartene setter føringer og avtale mellom NRL og Animalia styrer bruken av disse midlene.

Med bakgrunn i at det var syv år siden klassifiseringssystemet for reinsdyrkjøtt ble etablert, ble avtalepartene i forbindelse med fjorårets forhandlinger enige om en gjennomgang av systemet. Hovedmålet med gjennomgangen var å avdekke om systemet fungerer etter sin hensikt, og eventuelt hvilke tiltak som må gjennomføres for at systemet skal fungere på en best mulig måte.

Arbeidsgruppen la frem sin rapport 12. desember 2022. De kom frem til at klassifiseringssystemet i hovedsak fungerer etter hensikten, men at det likevel er områder som bør gjennomgås og forbedres. Dette er i forhold til organiseringen av systemet, bedre informasjon og kommunikasjon om systemet, forbedringer av system og regelverk samt gjennomgang av teknisk utstyr. Gjennomføring av foreslåtte tiltak vil både forbedre og øke tilliten og forutsigbarheten til systemet.

3.5.2.10 Beredskapsfond

Formålet med beredskapsfondet er å forhindre omfattende tap av rein eller andre store dyrevelferdsmessige utfordringer ved beitekriser, der reinbeitedistriktets eller reinlagets eget beredskapsfond ikke er tilstrekkelig til gjennomføring av nødvendige tiltak.

Reinbeitedistrikter og reinlag kan søke om tilskudd etter denne ordningen når beredskapsutvalget har fastslått at det foreligger en beitekrise i det aktuelle reinbeitedistriktet og reinlaget, og midlene på deres eget beredskapsfond ikke er tilstrekkelig til gjennomføring av nødvendige tiltak. Statsforvalteren behandler søknadene.

I 2022 er det utbetalt 47,8 mill. kroner fra beredskapsfondet, hvorav 47,6 mill. kroner gjelder ekstraordinære tilskudd til beredskap i forbindelse med beitekrisen 2022, 0,1 mill. kroner gjelder advokatbistand knyttet til utarbeidelse og inngåelse av rammeavtale om helikoptertjenester i forbindelse med eventuelle fremtidige beitekriser og 0,08 mill. kroner gjelder gjennomgang av beredskapen i reindriften, herunder arbeidsgruppens utarbeidelse av rapporten «En styrket beredskap i reindriften».

Tabell 9. Utbetalinger fra beredskapsfondet i 2022.

Utbetalinger fra beredskapsfondet i 2022	Kroner
Advokatbistand rammeavtale helikoptertjenester ifm. beitekrise	98 550
Gjennomgang av beredskapen i reindriften (arbeidsgruppe)	78 795
Tilskudd Polmak/Varanger	973 890
Tilskudd Karasjok	9 944 863
Tilskudd Vest-Finnmark	32 219 851
Tilskudd Troms	2 620 775
Tilskudd Nordland	1 876 749
Totalt	47 813 474

3.5.2.11 Etablering av HMS-tjeneste i reindriften

Formålet med ordningen er å styrke HMS-arbeidet i reindriften, og derigjennom forebygge skader og ulykker. Norsk landbruksrådgivning (NLR) har fått oppdraget med å levere HMS-tjenester til reindriften. De skal gi råd, utarbeide kurs- og veiledningsmaterieell, holde kurs og veiledningsmøter og tilby bedriftshelsetjeneste til næringen ved behov.

Ordningen gjelder for reindriftnæringen, og aktører i næringen i alle reinbeitedistrikter kan ta kontakt ved behov.

I 2022 har NLR blant annet ferdigstilt en rapport med resultater fra en spørreundersøkelse vedrørende kartlegging av HMS-behov i reindriften, filmet innhold til HMS-kursets ulike moduler, gjennomført førstehjelpskurs og digitale informasjonsmøter, slutført prøveprosjekt med bedriftshelsetjeneste og det er opprettet en referansegruppe for prosjektet med reindriftsutøvere fra alle reinbeiteområder. Referansegruppen er benyttet til drøftinger knyttet til filmmoduler i HMS-kurset og utprøving av applikasjonen «Psykolog i lomma» som ble lansert for næringen i løpet av november. Det er utbetalt 2,0 mill. kroner til NLR i 2022.

3.5.2.12 Frakttilskudd

Formålet med tilskudd til frakt av rein i forbindelse med slakting (frakttilskudd) er å bidra til utjevning av pris på reinkjøtt til reineiere i ulike reinbeitedistrikter og reinlag, samt å bidra til effektiv slakting og omsetning av reinkjøtt. Tilskuddet skal også medvirke til til økt slakteuttak før innflytting til høst- og vinterbeiter. Landbruksdirektoratet behandler søknader om frakttilskudd.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er de som bærer kostnadene for frakt av levende rein i perioden 15. august til og med 31. desember og de som bærer kostnadene for frakt av slakteskrotter i perioden 1. januar til og med 31. mars.

I 2022 er det utbetalt 1,5 mill. kroner fordelt mellom 15 tilskuddsmottakere.

3.5.2.13 Tilskudd til rapportering

Formålet med tilskudd til rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning (tilskudd til rapportering) er å sikre at det foreligger en forvaltningsmessig kontroll av det slakteuttak som kreves for enkelte ordninger over reindriftsavtalen, samt oversikt over lagerbeholdning av reinkjøtt. Landbruksdirektoratet behandler søknader om tilskudd til rapportering.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er de som utfører slaktning av rein, det vil si offentlig godkjente slakterier.

I 2022 er det utbetalt 0,2 mill. kroner fordelt mellom ti slakterier.

3.5.2.14 Nye ordninger på fondet

I dette delkapitlet omtales nye ordninger på fondet, det vil si ordninger som det er vedtatt tildelinger til i 2022 og eventuelt i 2021.

Møtekostnader beredskapsutvalg

Formålet med ordningen er å dekke reineiernes kostnader i forbindelse med deltakelse i beredskapsutvalgene.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Statsforvalteren leder beredskapsutvalgene, utbetaler møtegodtgjørelse og reiseregninger til medlemmene og sender samlet refusjonskrav for året. Kostnadene knyttet til det felles årsmøtet for beredskapsutvalgene i regi av Landbruksdirektoratet dekkes også over denne ordningen.

I 2022 er det utbetalt 0,07 mill. kroner. Statsforvalteren sender refusjonskrav for 2022 i begynnelsen av 2023.

Rådgivningstjeneste i arealsaker

I sluttprotokoll til Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble avtalepartene enige om etablering av et treårig pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i arealsaker i regi av Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL). Rådgivningstjenesten skal veilede næringen i prosesser etter plan- og bygningsloven, energiloven, mineralloven, veiutbygging og andre arealbruksendringer. Rådgivningstjenesten skal videre veilede og bistå næringen i utarbeidelse av distriktsplaner og ajourhold av arealbrukskart.

Formålet med ordningen er å styrke næringens kompetanse i arealsaker, og sikre nødvendige ressurser til å ivareta reindrifftsinteresser i plan- og utbyggingssaker.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Rådgivningstjenesten er gratis og etterspørselsbasert og den gjelder for alle reinbeitedistrikter og reinlag i Norge.

Tjenesten ble etablert i første halvår 2022, i form av at det er lyst ut og gjort tilsetninger i tre stillinger. Midlene går til å dekke lønn og drift for disse stillingene.

Saksbehandlingssystem og nye nettsider NRL

Etableringen av en rådgivningstjeneste i arealsaker i regi av Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL), har gitt tre nye ansatte i organisasjonen (se omtale over) og et behov for å håndtere et stort omfang av henvendelser fra reindriftnæringen i arealsaker. På denne bakgrunn ble avtalepartene i sluttprotokoll til Reindrifftsavtalen 2022/2023 enige om at det er behov for et saksbehandlingssystem for organisasjonen, i tillegg til nettsider som kan brukes aktivt i rådgivningstjenestens kommunikasjons- og informasjonsarbeid.

Formålet med dette er å legge til rette for en velorganisert rådgivningstjeneste som kan bistå reindriftsnæringen i arealsaker.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Midlene går til å dekke NRLs utgifter til etablering av et saksbehandlingssystem og nye nettsider.

Arbeidet med etablering av saksbehandlingssystem og nye nettsider er påbegynt i 2022 og forventes ferdigstilt i 2023.

Prosjekt mot hets og rasisme

Avtalepartene ble i sluttprotokoll til Reindriftsavtalen 2022/2023 enige om å gjennomføre et prosjekt mot hets og rasisme rettet mot reindriftsutøvere i regi av Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL).

Formålet med prosjektet er å skape bevissthet og øke kunnskapsnivået i samfunnet om hets og rasisme rettet mot reindriftsutøvere.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Midlene går til å dekke NRLs utgifter til utvikling av et lettfattat og delbart informasjonsmaterieell, utvikling av et opplegg for og gjennomføring av en holdningskampanje i samarbeid med relevante institusjoner og utarbeidelse av kampanjer rettet mot reindriftens årstider.

NRL har påbegynt arbeidet i 2022. Det forventes ferdigstilt i 2023.

Pilotprosjekt helsetjeneste for rein

I Reindriftsavtalen 2021/2022 ble avtalepartene enige om å etablere et treårig pilotprosjekt for en nasjonal helsetjeneste for rein. Veterinærinstituttet, med regional enhet i Tromsø, har fått ansvar for å være vertsorganisasjon for pilotprosjektet. Pilotprosjektet har en styringsgruppe som består av representanter fra Landbruks- og matdepartement, Norske Reindriftssamers Landsforbund og Veterinærinstituttet. Veterinærinstituttet skal ha dialog med styringsgruppen i prosjektperioden. Landbruks- og matdepartementet innkaller til møter i styringsgruppen der også Veterinærinstituttet deltar.

Formålet med prosjektet er å styrke kunnskapen om god dyrehelse og dyrevelferd i reindriften og blant veterinærer. Pilotprosjektet skal bidra til bedre kunnskapsgrunnlag, og legge til rette for et system for analyse og overvåking av sykdommer hos rein. Prosjektet skal også fremme kunnskap om reindrift og reindriftssamisk kultur hos veterinærer.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Midlene går til Veterinærinstituttets drift av prosjektet.

Prosjektet er etablert i 2022. Med bakgrunn i mandatet har Veterinærinstituttet utarbeidet en prosjektplan og de har også levert to halvårsrapporter for 2022. Styringsgruppen har hatt tre møter i 2022, der første møte var oppstartsmøte og på de to øvrige møtene har Veterinærinstituttet orientert om status for arbeidet.

Utredning mekling

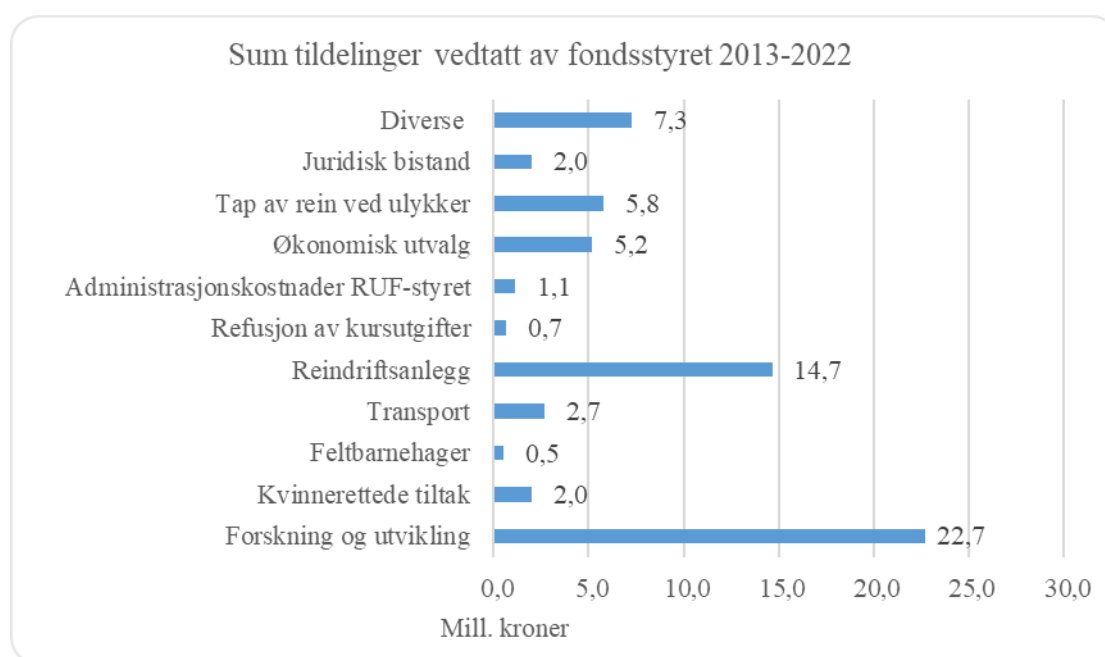
Avtalepartene viser til at meklingsbestemmelsen i reindriftsloven § 73 i liten grad benyttes og at det er viktig å legge til rette for at reindriften skal kunne bruke mekling som et instrument. Instrumentet må imidlertid utvikles og forbedres for å kunne fungere etter sin hensikt. Prosjektet kan også være et grunnlag for å vurdere mekling på lengre sikt, i forbindelse med gjennomgang av reindriftsloven. På denne bakgrunn er det over Reindriftsavtalen 2022/2023 avsatt midler til utredning av mekling. Landbruksdirektoratet er gitt oppdraget med å gjennomføre prosjektet.

Det kan ikke søkes om midler etter denne ordningen. Ordningen går til å dekke arbeidet med utredningen.

Arbeidet med utredningen er i hovedsak gjort i 2022 og rapporten er levert til avtalepartene i januar 2023.

3.5.3 Fondsstyrets avsetninger

Figuren under viser en oversikt over tildelinger vedtatt av fondsstyret (inkl. vedtak delegert til sekretariatet) i den siste tiårsperioden. Vi gjør oppmerksom på at kun ordninger som det er vedtatt tildelinger til i tre år eller mer i løpet av den siste tiårsperioden er med.

Figur 3. Sum tildelinger vedtatt av fondsstyret i den siste tiårsperioden.

Det går frem av figuren at forskning og utvikling (22,7 mill. kroner) og reindriftsanlegg (14,7 mill. kroner) er de ordningene som fondsstyret har avsatt mest midler til i den siste tiårsperioden. Reindriftsanlegg gjelder nyinvesteringer/nybygg, utvidelser og større ombygginger av slakteanlegg og permanente gjerder og gjerdeanlegg.

Samleposten diverse omfatter blant annet tilskudd til evaluering av reinbeitedistrikt, rådgivningstjenester, genanalyse, planfaglig ressurs i kommune, utbedring og gjenåpning av flyttlei, lekter for transport av rein, beitegransking og vegetasjonskartlegging, miniseminar om kriseberedskap, droneprosjekter, utredninger vedr. mobile reinslakterier, bokprosjekter, filmprosjekter, kompetansehevingsprosjekter, utvikling av alternative fôrtyper, enhet for mekanisert fôring av rein og støtte til reindriftskonferanser, dialogkonferanser og økonomikurs.

Tabell 10 viser fordeling av antall innvilgede søknader innenfor hver av ordningene som sorterer under fondsstyrets avsetninger i den siste femårsperioden. Vi gjør oppmerksom på at administrasjon av RUF-styret og Økonomisk utvalg ikke er med, ettersom dette gjelder administrasjon av ordninger og ikke søknader. Det fremgår av tabellen at det i den siste femårsperioden er innvilget flest søknader innenfor ordningen refusjon av kursutgifter. Hver av ordningene omtales nærmere i avsnittene som følger etter tabellen.

Tabell 10. Antall innvilgede søknader under fondsstyrets avsetninger i den siste femårsperioden.

Antall innvilgede søknader	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt
Forskning og utvikling	7	1	2	2	2	14
Kvinnerettede tiltak	0	4	7	2	2	15
Feltbarnehager	3	6	4	5	3	21
Transport	4	0	2	7	3	16
Reindriftsanlegg	4	4	6	6	3	23
Refusjon kursutgifter	12	2	23	21	16	74
Tap av rein	0	0	1	0	1	2
Juridisk bistand	1	5	4	2	2	14
Diverse	4	6	4	7	3	24
Sum ant. innvilgede søknader	35	28	53	52	35	203

3.5.3.1 Forskning og utvikling

Formålet med ordningen er å frembringe ny og anvendbar kunnskap som er til nytte for reindriftsnæringen, og medvirke til at kunnskapen blir kjent for næringen, forvaltningen og samfunnet for øvrig.

De som kan søke om midler etter denne ordningen er universiteter, høyskoler, institutter og andre FoU-institusjoner, fortrinnsvis i forpliktende samarbeid med reindriftsnæringen. Prosjektansvarlig (søkerinstitusjon) skal som hovedregel være en norsk FoU-institusjon med en navngitt administrativ ansvarlig. Søkerinstitusjon og prosjektleder må kunne dokumentere relevant kompetanse for oppgaven, og prosjektleder må ha en institusjonell tilknytning til søkerinstitusjonen.

I 2022 var det lyst ut 1,5 mill. kroner til forskning og utvikling. De kom inn kun to søknader og begge ble innvilget. Disse gjelder henholdsvis prosjektet Moksidektin til behandling av hjernemark hos rein (400 000 kroner) og prosjektet Graspellets produsert på lokale ressurser brukt som tillegsfôr til rein (200 000 kroner).

3.5.3.2 Kvinnerettede tiltak

Formålet med ordningen er å fremme likestilling og styrke kvinnens stilling i reindriften gjennom tilskudd som øker verdiskaping, hever kompetanse og bidrar til å etablere, opprettholde og drifte kvinnenettverk.

De som kan søke om midler etter denne ordningen er kvinnenettverk og reindriftskvinner som tilhører en siidaandel.

I 2022 kom det inn tre søknader, hvorav to ble innvilget. De to innvilgede søknadene gjelder henholdsvis slakte- og nedskjæringskurs for kvinner (52 000 kroner) og drift av kvinnenettverk (45 245 kroner).

3.5.3.3 Tilskudd til feltbarnehager

Formålet med ordningen er å styrke den familiebaserte reindriften ved å legge til rette for at flere familier kan delta under større reindriftsaktiviteter i reinbeitedistriktet, sommersiidaen, vintersiidaen eller reinlaget, samt å bidra til kunnskapsoppbygging hos barn om disse aktivitetene. Med feltbarnehage menes organisert og tidsavgrenset pass av barn under skolepliktig alder i tilknytning til perioder med sentrale reindriftsaktiviteter. Slik barnepass må omfatte tilrettelagte opplæringsaktiviteter i reindriften.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er reinbeitedistrikt, sommersiida, reinlag og siidaandelsleder i vintersiida.

I 2022 er det innvilget tre tilskudd til feltbarnehager. Dette gjelder feltbarnehager i henholdsvis Øst-Finnmark (8 000 kroner og 15 000 kroner) og Nord-Trøndelag (18 000 kroner).

3.5.3.4 Transport

Formålet med ordningen er å bidra til transport til slakt, til sommer- eller vinterbeiter, bort fra jernbanelinjen, i forbindelse med skilling med mer. Det innvilges ikke midler til transport som må anses å være en del av den ordinære driften i siidaen, ettersom det er et vilkår at tiltaket bidrar til å *utvikle* reindriftnæringen, se forskriften § 1-1.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er siidaer, reinbeitedistrikter, reinlag eller fellesbeitedistrikter med eget organisasjonsnummer.

I 2022 kom det inn seks søknader, hvorav tre er innvilget. De tre innvilgede søknadene gjelder tilskudd til transporthengere (henholdsvis 777 000 kroner, 69 120 kroner og 27 650 kroner).

3.5.3.5 Reindriftsanlegg

Formålet med ordningen er å bidra til oppføring, endring og oppgradering av reindriftsanlegg.

De som kan søke om midler etter denne ordningen er siidaandeler, siidaer, reinbeitedistrikter og reinlag. Med reindriftsanlegg menes slakteanlegg og permanente gjerder og gjerdeanlegg. Tilskudd gis til dekning av nærmere angitte kostnader. Søknad om tilskudd må fremmes før byggearbeidene er påbegynt.

I 2022 kom det inn fem søknader, hvorav tre er innvilget og de to andre søknadene ikke er ferdig behandlet. De tre innvilgede søknadene gjelder følgende:

- ✓ Gjerdeanlegg Reinbeitedistrikt 7 i Polmak/Varanger, 1 831 284 kroner.
- ✓ Gjerdeanlegg Reinbeitedistrikt 5A/5C i Polmak/Varanger, 323 247 kroner.
- ✓ Oppgradering lys ved gjerdeanlegg Reinbeitedistrikt Karasjok vest, 100 640 kroner.

3.5.3.6 Refusjon av kursutgifter

Formålet med ordningen er å bidra til kompetanseheving i reindriften gjennom å gi støtte til kurs og etterutdanning. Reineiere kan få refundert utgifter til kursavgift, reise og opphold i forbindelse med kurs/etterutdanning som har som målsetting å opparbeide og/eller videreutvikle reindriftsutøverens kompetanse til utøvelse av reindrift. 50 prosent av dokumenterte utgifter, begrenset oppad til 6 000 kroner per år refunderes.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er reineiere med rein i eget merke. Reinlag eller leder/ledere av siidaandel som søker tilhører må ha en avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum 50 000 kroner eksklusive merverdiavgift (inntektskravet gjelder ikke dersom leder/ledere oppfyller vilkårene for å motta etableringstilskudd).

I 2022 er det innvilget 16 tilskudd til refusjon av kursutgifter. De 16 innvilgede tilskuddene gjelder i hovedsak kurs i antiparasittbehandling av rein (innvilget fra 2 128 kroner til 6 000 kroner per sak).

3.5.3.7 Juridisk bistand

Formålet med ordningen er å bidra til at reinbeitedistrikter får mulighet til å ivareta sine beiterettigheter.

De som kan søke om midler etter denne ordningen er reinbeitedistrikter og siidaer. Søkere kan få innvilget tilskudd til juridisk bistand for inntil 50 timer i saker uten domstolsbehandling, inntil 100 timer i saker med domstolsbehandling og inntil 50 timer for hver ankeinstans i saker med domstolsbehandling i flere instanser. Tilskudd beregnes på bakgrunn av den til enhver tid gjeldende offentlige salærsats. I tillegg til rene utgifter til advokat omfatter tilskuddet utgifter til rettsgebyr, partens reiseutgifter mv.

I 2022 har det kommet inn tre søknader om tilskudd til juridisk bistand, hvorav to er innvilget. Begge de to innvilgede søknadene gjelder saker som berører inngrep i reindriftens beitearealer. Saltfjellet reinbeitedistrikt i Nordland er innvilget støtte på 112 100 kroner i forbindelse med to saker. Den ene gjelder etablering/utbygging av steinbrudd, den andre gjelder utbygging av hyttefelt – begge i Bodø kommune. Fálá reinbeitedistrikt i Vest-Finnmark er innvilget 56 050 kroner i forbindelse med utbygging av et område i Hammerfest kommune.

3.5.3.8 Tap av rein i ulykker

Formålet med ordningen er å bidra til å dekke tap som påføres berørte siidaandeler og reinlag som følge av omfattende tap av rein i ulykker.

De som kan søke om tilskudd etter denne ordningen er siidaandeler og reinlag som har hatt omfattende tap av rein i forbindelse med ulykker. Med ulykke menes her en uforutsigbar og akutt hendelse som fører til at et større antall rein omkommer, og som ikke med en rimelig innsats kunne vært forhindret av reneiere. Dette kan eksempelvis være drukning, snøskred, ras og akutt sykdomsutbrudd. Tap av rein som er forårsaket av låste eller nedslitte beiter, lavt slakteuttak eller rovdyr regnes ikke som ulykker i denne sammenheng.

I 2022 har det kommet inn en søknad om tilskudd ved tap av rein i ulykker. Denne gjelder forgiftningssaken på Herøy i Nordland. Søknaden er innvilget (1 828 367 kroner).

3.5.3.9 Diverse

Under posten diverse sorterer prosjekter etter forskriften § 1-6 andre ledd, som ikke er omtalt over. Eksempler fra de senere årene er tilskudd til evaluering av reinbeitedistrikt, rådgivningstjenester, genanalyse, planfaglig ressurs i kommune, utbedring og gjenåpning av flyttlei, lekter for transport av rein, beitegransking og vegetasjonskartlegging, miniseminar om kriseberedskap, droneprosjekter, utredninger vedr. mobile reinslakterier, bokprosjekter,

filmprosjekter, kompetansehevingsprosjekter, utvikling av alternative fórtyper, enhet for mekanisert fóring av rein og støtte til reindriftskonferanser, dialogkonferanser og økonomikurs.

De tre innvilgede søknadene til diverse i 2022 gjelder henholdsvis evaluering av reinbeitedistrikt Karasjok vestre sone (807 500 kroner), bygging av flåte for frakt av rein Kautokeino midtre sone (41 385 kroner) og tilskudd til salgstilhenger Troms (142 000 kroner).

4 Styring og kontroll

4.1 Overordnet tilstandsvurdering av styring og kontroll

I 2022 har RUF-styret avholdt ni møter, hvorav fire før og fem etter sommeren. Det siste møtet før sommeren var et fysisk møte i Alta. Resten er gjennomført som videomøter. I løpet av de ni møtene har styret behandlet til sammen 104 saker. Dagsorden for og protokoller fra møter legges fortløpende ut på direktoratets nettsider og protokollene sendes til Landbruks- og matdepartementet.

Landbruksdirektoratet vurderer at gjennomførte risikovurderinger og kontrolltiltak til sammen sikrer en tilfredsstillende forvaltning av midlene i Reindriftens utviklingsfond. Forvaltningen utføres i overensstemmelse med kravene til måloppnåelse, effektiv ressursbruk og overholdelse av gjeldende regelverk. Landbruksdirektoratet har i 2022 startet et arbeid med å strukturere og forbedre instruksjer og rutiner for fondet.

Ingen vesentlige feil eller mangler er avdekket i 2022.

4.2 Måloppnåelse

Reindriftens utviklingsfond skal gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til å utvikle reindriftsnæringen i samsvar med de reindriftspolitiske mål. Landbruksdirektoratet anser at fondets virksomhet i 2022 har bidratt til dette.

4.3 Effektiv ressursbruk

Landbruksdirektoratet vurderer at ressursbruken knyttet til administrasjon av Reindriftens utviklingsfond og fondets virksomhet i 2022 i hovedsak har vært effektiv. Antallet styremøter har økt fra åtte i 2021 til ni i 2022. For fremtiden er det ønskelig å redusere antallet styremøter til om lag seks ordinære møter per år. Bakgrunnen for dette er at vi anser at det vil være hensiktsmessig om styret behandler noen flere saker per møte, og at det vil øke forutsigbarheten både for søker, for styret og for sekretariatet dersom det legges til grunn en fast, årlig møteplan med møter i februar, april, juni, september, november og desember. Det vil fortsatt være slik at søknader som gjelder beløp inntil 200 000 kroner og som ikke er av prinsipiell karakter, behandles administrativt og fortløpende etter hvert som de kommer inn. Det er søknadene som gjelder beløp over 200 000 kroner og/eller som er av prinsipiell karakter som behandles i møtene. Vi anser at færre møter og en fast, årlig møteplan kan bidra til at sammenlignbare saker i større grad kan behandles i samme møte. På den andre siden forventer vi at det også fremover kan oppstå behov for å avholde møter utenom de fastsatte ordinære møtene, slik at det totale antallet møter kan bli noe høyere.

4.4 Overholdelse av lover og regler

Fondet følger reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten og etablert internkontroll.

4.5 Internkontroll og oppfølging av prosjekter

Høsten 2022 har Landbruksdirektoratet utarbeidet utkast til et internkontrollsystem for RUF, som består av følgende oversikter, styrende dokument og instruksjoner som berører Reindriftens utviklingsfonds virksomhet:

- ✓ Oversikt over ordninger, regelverk og aktører i forvaltningen av ordninger finansiert over RUF.
- ✓ Styrende dokument for RUF.
- ✓ Instruks for fondsadministrator.
- ✓ Instruks for fondssekretariatet.
- ✓ Instruks for seksjonssjef med driftsoppgaver finansiert over RUF.
- ✓ Instruks for ordningsansvarlig for ordninger finansiert over RUF.

4.6 Relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon

Landbruksdirektoratet vurderer resultat- og regnskapsinformasjonen som relevant og pålitelig. Riksrevisjonen kontrollerer årsregnskap og grunnlaget for fondets utbetalinger årlig. Per dags dato er ikke regnskapet for 2022 ferdig revidert.

5 Vurdering av fremtidsutsikter

5.1 Avtalepartenes avsetninger

Når det gjelder avtalepartenes avsetninger, anser Landbruksdirektoratet at det også i årene fremover i hovedsak vil være behov for midler til de samme ordningene som det er avsatt midler til de siste årene. I tillegg kan det dukke opp nye behov, slik vi har sett de siste årene hvor det er avsatt midler til nye prosjekter som etablering av HMS-tjeneste, etablering av rådgivningstjeneste i arealsaker, pilotprosjekt for helsetjenste og prosjekt mot hets og rasisme.

5.2 Fondsstyrets avsetninger

Når det gjelder fondsstyrets avsetninger, anser Landbruksdirektoratet at det i årene fremover vil være behov for midler særlig til reindrifftsanlegg, forskning og utvikling, juridisk bistand og annen bistand og støtte i forbindelse med vern av reindriffts beitearealer. I tillegg er det viktig at det finnes midler til å dekke saker som gjelder tap av rein i ulykker, slik som forgiftningssaken på Herøy i Nordland i 2022.

5.3 Fondets økonomi

Reindrifftsens utviklingsfond har over tid hatt en tilfredsstillende økonomi, men beitekrisene i 2020 og 2022 har tappet fondet betydelig. Utsiktene fremover er likevel bedre enn tallene per 31. desember 2022 tyder på, fordi ansvaret/restsaldoen på 9,6 mill. kroner for beredskapsfondet ikke er bundet i gitte tildelinger eller planlagte fremtidige aktiviteter.

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2022/2023 og Reindrifftsavtalen 2023/2024, har det vært større oppmerksomhet knyttet til ansvar/restsaldoer og omdisponering og tilbakeføring av ubrukte midler enn tidligere år. Landbruksdirektoratet anser at dette er positivt, og ønsker å bidra med tall og vurderinger på dette området også i årene som kommer. Vi ser at det er tildelinger som står urørt over tid. Dette er midler som kan omdisponeres til andre prosjekter eller tilbakeføres til fondets egenkapital. De økonomiske fremtidsutsiktene ser dermed lysere ut for fondet enn tallene isolert sett tyder på.

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentar til årsregnskapet

6.1.1 Formål

Ifølge forskrift for Reindriftens Utviklingsfond § 1-1 skal Reindriftens utviklingsfond (RUF) gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til å utvikle reindriftsnæringen i samsvar med de reindriftspolitiske mål.

RUF er en av de største postene i reindrifftsavtalen mellom Norske Reindriftssamers Landsforbund og Staten ved Landbruks- og matdepartementet. Formål, økonomiske rammer og virkeområde for RUF fastsettes av Landbruks- og matdepartementet i årlige forskrifter med hjemmel i Stortingets vedtak om reindrifftsavtalen og det årlige statsbudsjettet.

6.1.2 Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Landbruks- og matdepartementet i instruks om økonomistyring. Vi bekrefter at bevilgningsrapporteringen og fondsregnskapet gir et dekkende bilde av fondets virksomhet.

Reindriftens utviklingsfond revideres av Riksrevisjonen. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Vi vil publisere revisjonsberetningen sammen med årsrapporten på Landbruksdirektoratets nettsider.

6.1.3 Vurdering av vesentlige forhold

Fondsregnskapet for 2022 viser et underskudd på 4,8 mill. kroner.

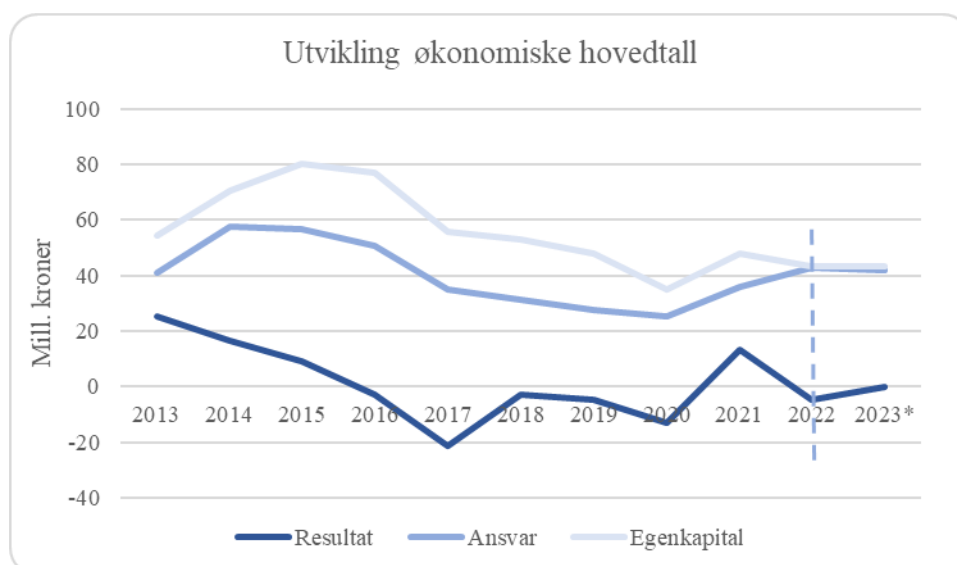
Inntektssiden består av bevilgningen over Reindrifftsavtalen 2021/2022, overføringer, en tilleggsbevilgning i forbindelse med beitekrisen, renteinntekter, innbetalt prammeavgift og tilbakebetaling av lån og ubrukte midler.

Utgiftene gjelder utbetalinger av tildelinger som er vedtatt i 2022 og tidligere år.

Fondets egenkapital er bankbeholdningen per 31. desember 2022 på 43,3 mill. kroner, en reduksjon på 4,8 mill. kroner fra 48,1 mill. kroner per 31. desember 2021. Fondets kapital er plassert på rentebærende konto innenfor statens konsernkontoordning i Norges Bank. I 2022 er det inntektsført 0,4 mill. kroner i renteinntekter på fondet. Dette er en økning på 0,4 mill. kroner fra 2021. Gjennomsnittlig rentesats for 2022 er 0,88 prosent.

Fondets ansvar per 31. desember 2022 utgjør 42,6 mill. kroner. Dette innebærer en økning på 6,9 mill. kroner (19 prosent) i forhold til ansvaret per 31. desember 2021.

Utvikling i økonomiske hovedtall de ti siste årene og prognose for 2023 fremgår av figuren på neste side.

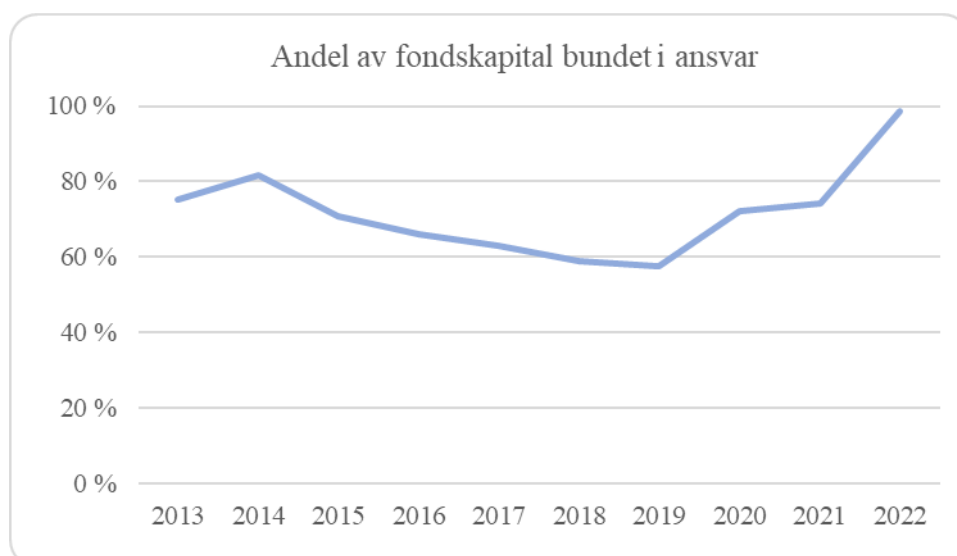

Figur 4. Utvikling i økonomiske hovedtall den siste tiårsperioden, og prognose for 2023.

Når det gjelder resultat, har det vært en negativ utvikling i periodene 2013-2017, 2018-2020 og 2021-2022, og resultatet har vært under null i perioden 2016-2020. For 2021 var det derimot et betydelig positivt resultat, før resultatet igjen er negativt for 2022. Vi forventer et resultat rundt null for 2023, men dette er svært usikkert siden vi ikke vet på nåværende tidspunkt om det vil bli noen overføringer, tilleggsbevilgninger eller godkjent bruk av egenkapitalen, eller hvor store utbetalingene vil bli.

Den negative utviklingen i perioden 2013-2017 har særlig sammenheng med at det har vært behov for store overføringer fra RUF til kapittel 1151 post 75 for å dekke merforbruk på de direkte tilskuddene. Dette er også hovedårsaken til at egenkapitalen er redusert i perioden 2015-2017. På den annen side viser figuren også at parallelt med den negative utviklingen i resultat og egenkapital, er fondets ansvar betydelig redusert fra 2015 til 2020 (-31,5 mill. kroner). Fra 2020 til 2022 øker ansvaret (+17,4 mill. kroner), men for hele den siste tiårsperioden har ansvaret vært mindre enn egenkapitalen. Dette er positivt, men per 31. desember 2022 er det en differanse på kun +0,6 mill. kroner (1 prosent) mellom egenkapital og ansvar.

Andelen av fondets egenkapital som er bundet i fondets ansvar har økt betydelig de siste årene, fra 58 prosent per 31. desember 2019 til 99 prosent per 31. desember 2022 (se figur 5 på neste side). Den viktigste årsaken til dette er at henholdsvis 10,0 mill. kroner av egenkapitalen er vedtatt brukt i forbindelse med beitekrisen 2020 og 13,2 mill. kroner av egenkapitalen er vedtatt brukt i forbindelse med beitekrisen 2022. Per 31. desember 2022 er ansvaret/restsaldoen for beredskapsfondet 9,6 mill. kroner (se tabell 7). Disse midlene er ikke bundet i gitte tildelinger eller planlagte fremtidig aktiviteter og vil være disponible ved en eventuell fremtidig beitekrise, eller avtalepartene kan bestemme at de skal tilbakeføres til egenkapitalen eller omdisponeres til andre ordninger ved behov. Dette innebærer at den høye andelen av fondets egenkapital som er bundet i ansvar per 31. desember 2022 ikke er så kritisk som den kan fremstå.

Figur 5. Andel av fondets egenkapital bundet i ansvar de ti siste årene.

På denne bakgrunn vurderes den økonomiske situasjonen for fondet per 31. desember 2022 som akseptabel, men svekket fra 31. desember 2021. Når det gjelder utsiktene fremover, vil det være slik at resultatet over tid vil ligge rundt null og egenkapital og ansvar flate ut så lenge tildelingsrammen for fondet over tid settes lik årets bevilgning og det ikke lenger forventes overføringer for å dekke merforbruk på de direkte tilskuddene. På den andre siden vil eventuelle beitekriser og variasjon i utbetalingstidspunkt mellom år for enkelte av ordningene antakelig fortsatt påvirke både resultat, egenkapital og ansvar, slik at det også fremover er hensiktsmessig å vurdere økonomien på fondet i et lengre tidsperspektiv og ikke kun for siste år isolert.

Oslo/Alta, 15. mars 2023

Jørn Rolfsen
Administrerende direktør
Landbruksdirektoratet

6.1.4 Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet for Reindriftens Utviklingsfond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest av 20. desember 2022. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Landbruks- og matdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter endringen i bankbeholdningen i løpet av året, samt innstående beløp i banken per 31. desember. Oppstillingen av resultatregnskapet viser overføringer til fondet, overføringer fra fondet og periodens resultat. Oppstillingen av balansen viser fondets eiendeler samt kapital og gjeld.

Fondets ansvar er presentert i kapittel 3.4. Landbruksdirektoratet er gitt fullmakter til å overføre bevilgning, samt å utbetale fra fondet.

Oppstilling av fondsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2, de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet er:

- 1) Regnskapet følger kalenderåret (ettårsprinsippet).
- 2) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret (fullstendighetsprinsippet).
- 3) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- 4) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp (bruttoprinsippet).

6.2 Oppstilling av bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering

Beholdninger rapportert i likvidrapport	2022	2021
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	48 119 833	34 999 096
Endringer i perioden	-4 839 118	13 120 737
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges bank	43 280 716	48 119 833

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.)

Konto	Tekst	2022	2021	Endring
811111	Beholdning på konto i Norges Bank	43 280 716	48 119 833	-4 839 118

Årets tildeling

Kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets bevilgning
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	51	Tilskudd til utviklings- og investeringsfondet	90 006 000

6.3 Fondsregnskap med noter

Oppstilling av resultat for Reindriftens utviklingsfond	Note	2022	2021
<i>Overføringer til fondet</i>			
Årets bevilgning kapittel 1151	1	90 006 000	48 793 000
Renteinntekter	2	431 755	11 878
Innbetalt prammeavgift og andre inntekter	3	471 431	357 669
Sum overføringer til fondet		<u>90 909 186</u>	<u>49 162 547</u>
<i>Overføringer fra fondet</i>			
Overføringer til statlige fond	4	1 500 000	1 500 000
Overføringer til andre statlige regnskaper	5	12 595 960	11 004 135
Overføringer til kommuner	6	47 500	300 000
Overføringer til ikke-finansielle foretak	7	48 988 566	13 330 108
Overføringer til husholdninger	7	15 216 473	4 497 570
Overføringer til ideelle organisasjoner	8	13 506 397	4 350 000
Overføringer til statsforvaltningen	9	3 893 409	1 059 997
Sum overføringer fra fondet		<u>95 748 304</u>	<u>36 041 809</u>
Periodens resultat	10	<u>-4 839 118</u>	<u>13 120 737</u>
<i>Disponering</i>			
Overføring av periodens resultat til opptjent fondkapital		<u>4 839 118</u>	<u>-13 120 737</u>

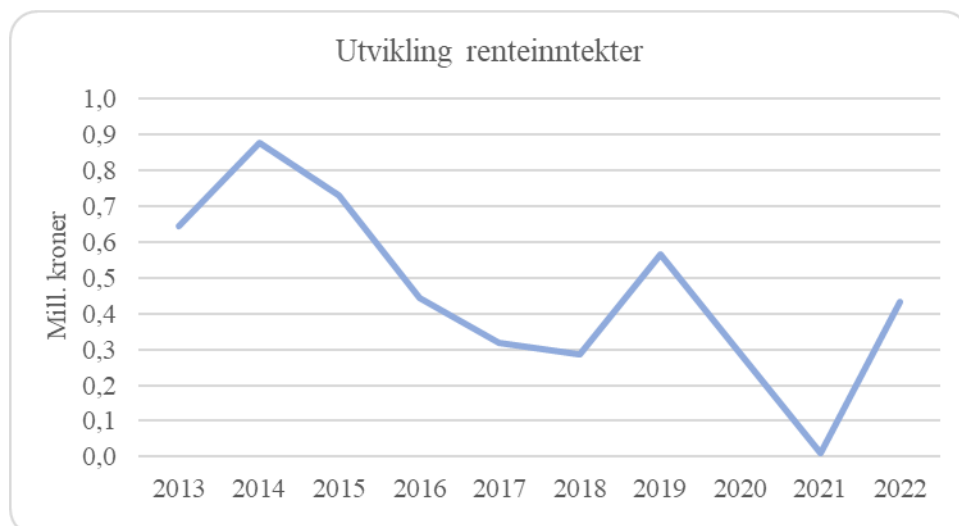
Oppstilling av balanse for Reindriftens utviklingsfond	Note	2022	2021
<i>Eiendeler</i>			
Oppgjørskonto i Norges Bank		<u>43 280 716</u>	<u>48 119 833</u>
Sum eiendeler		<u>43 280 716</u>	<u>48 119 833</u>
<i>Fondskapital og gjeld</i>			
Opptjent fondskapital	11	<u>43 280 716</u>	<u>48 119 833</u>
Sum fondskapital og gjeld		<u>43 280 716</u>	<u>48 119 833</u>

Note 1

Årets bevilgning på kapittel 1151 post 51. Dette gjelder summen av tildelingen over reindrifftsavtalen og overføringer og tilleggsbevilgninger i løpet av året. I 2022 var tildelingen over reindrifftsavtalen på 55,5 mill. kroner og sum overføringer (fra kapittel 1151 postene 75 og 79) var på 5,06 mill. kroner. Det var også en tilleggsbevilgning på 30,0 mill. kroner i 2022 som gjaldt beitekrisen dette året.

Note 2

Fondets kapital er disponert gjennom innskudd på rentebærende konto i Norges Bank. I 2022 var renteinntektene 431 755 kroner. Gjennomsnittlig rentesats for 2022 var 0,88 prosent. Figuren under viser utviklingen i renteinntektene fra Norges Bank i den siste tiårsperioden. Det fremgår av figuren at renteinntektene på fondet ble sterkt redusert i perioden 2013-2021, for så å øke betydelig igjen fra 2021 til 2022.

Note 3

Innbetalt prammeavgift på 308 331 kroner, tilbakebetaling av ubenyttede midler på 102 500 kroner og tilbakebetaling av lån på 60 600 kroner.

Note 4

Overføring til Landbrukets utviklingsfond (LUF) vedrørende tilskuddsordningen konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part.

Note 5

Overføring til Landbruksdirektoratet siden lønns- og driftsutgifter føres her og refunderes fra RUF, og overføring til Innovasjon Norge vedrørende Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping.

Note 6

Overføring til Snåsa kommune.

Note 7

Hoveddelen av tildelingene går til ikke-finansielle foretak og enkeltmannsforetak.

Note 8

Overføring til Opplæringskontoret i Reindrift og duodji, Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL), to reinbeitedistrikter og tre reindriftssiidaer.

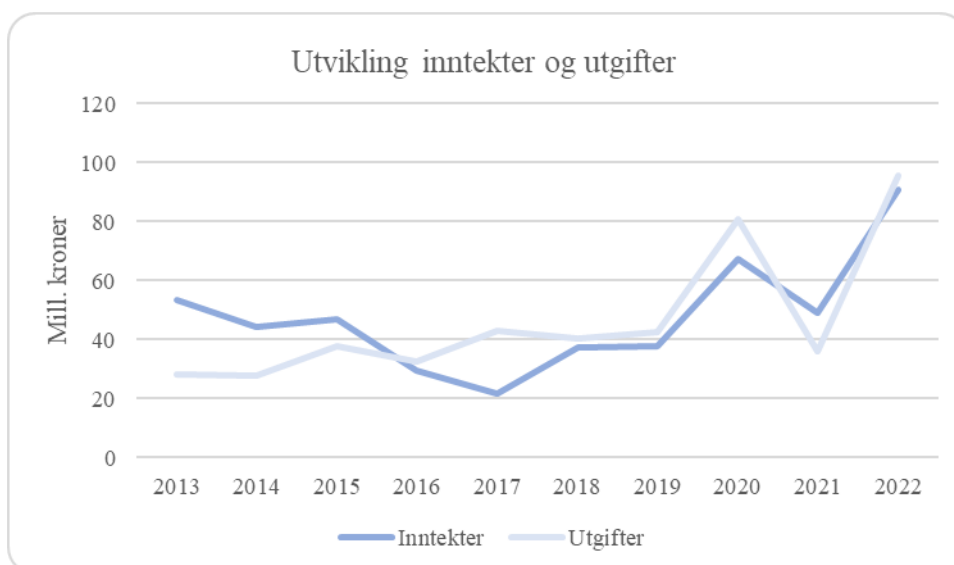
Note 9

Overføringer til Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) og Veterinærinstituttet.

Note 10

Fondets regnskap for 2022 viser et underskudd på 4,8 mill. kroner. Inntektssiden består av bevilgningen over Reindriftsavtalen 2021/2022 som gjelder for budsjettåret 2022 på 55,5 mill. kroner, overføringer på til sammen 5,06 mill. kroner, en tilleggsbevilgning på 30,0 mill. kroner ifm. beitekrisen 2022, renteinntekter på 0,4 mill. kroner, innbetalt prammeavgift på 0,3 mill.

kroner, tilbakebetaling av ubenyttede midler på 0,1 mill. kroner og tilbakebetaling av lån på 0,06 mill. kroner. Utgiftssiden gjelder utbetaling av vedtatte tildelinger fra 2022 og tidligere år. Figuren under viser utviklingen i inntekter og utgifter i den siste tiårsperioden.

Note 11

Fondskapitalen per 31. desember 2022 utgjør 43,3 mill. kroner, hvorav 42,6 mill. kroner (99 prosent) er bundet i fondets ansvar. Vi henviser til kapittel 3.4 for nærmere oversikt over fondets ansvar.

Fondskapital	2022	2021
Fondskapital per 1. januar	48 119 833	34 999 096
Fondskapital per 31. desember	43 280 716	48 119 833
Endring i fondskapital	-4 839 118	13 120 737

Ansvar	2022	2021
Ansvar per 1. januar	35 766 678	25 292 177
Ansvar per 31. desember	42 648 024	35 766 678
Endring i ansvar	6 881 346	10 474 501

Andel ansvar av fondskapital	99 %	74 %
-------------------------------------	-------------	-------------

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:
Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no
